

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το αφιέρωμα στο επιστημονικό περιοδικό *Εκλογή Θεμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας* συνεχίζεται και σ' αυτό το τεύχος (τ. 131/2018), με αναδημοσιεύσεις άρθρων που αναφέρονται στο παιδί και στην οικογένεια. Υπενθυμίζουμε ότι οι επαγγελματικές ιδιότητες των συγγραφέων που καταγράφονται στις υποσημειώσεις των άρθρων αναφέρονται στην εποχή της δημοσίευσής τους.

Ο καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας John Triseliotis (1928-2012) επικέντρωσε το ενδιαφέρον του και το ερευνητικό του έργο στην παιδική προστασία, μεταξύ άλλων, και ειδικότερα στους θεσμούς της υιοθεσίας και της αναδοχής. Οι έρευνές του υπήρξαν πρωτοποριακές στον τομέα της ανάγκης των υιοθετημένων να αναζητήσουν τις ρίζες τους, αλλά και της ανάγκης των φυσικών γονέων να γνωρίσουν τους θετούς γονείς και ίσως να διατηρήσουν κάποια επικοινωνία με το παιδί τους. Στα πλαίσια αυτά, και με γνώμονα πάντα το συμφέρον του παιδιού, ο Triseliotis εξετάζει στο άρθρο του, με ερευνητικά δεδομένα, το θέμα της "ανοιχτής" υιοθεσίας ή υιοθεσίας με επικοινωνία, και από τις τρεις πλευρές των ενδιαφερομένων: του παιδιού, των βιολογικών γονέων και των θετών γονέων.

Έχοντας ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, όπου και εγκαταστάθηκε, ο ελληνοκύπριος καθηγητής John Triseliotis ακολούθησε ακαδημαϊκή σταδιοδρομία στη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας του ιδίου Πανεπιστημίου. Διεθνώς αναγνωρισμένος επιστήμονας για το πλούσιο ερευνητικό και συγγραφικό του έργο, συμμετείχε σε πολλές επιτροπές για θέματα κοινωνικής εργασίας και κοινωνικής πολιτικής στο Ηνωμένο Βασίλειο και ως σύμβουλος σε ποικίλα προγράμματα του Ο.Η.Ε. σε διάφορες χώρες. Για το έργο του τιμήθηκε από τη Βασίλισσα Ελισάβετ με τον τίτλο του Αξιωματούχου της Βρετανικής Αυτοκρατορίας (Ο.Β.Ε.). Σεμνός, ευγενής, οξυδερκής, με ηγετικές ικανότητες και πάντα πρόθυμος να προσφέρει τις γνώσεις του, συνεργάστηκε ως εισηγητής και σύμβουλος σε συνέδρια και σεμινάρια στην Κύπρο και στην Ελλάδα (Σ.Κ.Λ.Ε., Κέντρο Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ", κ.ά.), συμβάλλοντας στην επιμόρφωση των κοινωνικών λειτουργών.¹

Η κοινωνική λειτουργός Βάσω Τσιάντη, στα πλαίσια της εργασίας της στη Διεθνή

1. Σταθόπουλος, Πέτρος. (2013). Εις Μνήμην και Ευχαριστίαν: John Triseliotis (1928-2012), *Κοινωνική Εργασία*, Σ.Κ.Λ.Ε., τ.109/2013, σελ. 59-60.

Κοινωνική Υπηρεσία, παρουσιάζει αναλυτικά, ανά συνάντηση, τη σύντομη συνεργασία της με έφηβο με αντικοινωνική συμπεριφορά και προβλήματα εφηβείας και επικοινωνίας με τους γονείς. Στο επίκεντρο του εξειδικευμένου χειρισμού αυτής της περίπτωσης, προβάλλονται ως εργαλείο η επαγγελματική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ της κοινωνικής λειτουργού και του έφηβου και τα συναισθήματα που αυτός της προκαλεί, και τα οποία άλλοτε εκφράζονται προς τον έφηβο και άλλοτε τα επεξεργάζεται η ίδια με αυτογνωσία και αυτοσεβασμό.

Ο καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας Χρήστος Μουζακίτης (1934-2005), στο άρθρο του που αναδημοσιεύουμε, προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά των χρόνιων και μη χρόνιων κακοποιημένων εφήβων και δίδει κατευθύνσεις για παρέμβαση από τον κοινωνικό λειτουργό. Οι θέσεις του υποστηρίζονται από παραδείγματα. Ο συγγραφέας επισημαίνει το γεγονός ότι το ενδιαφέρον των επαγγελματιών και των φορέων έχει στραφεί μέχρι σήμερα στην κακοποίηση/παραμέληση ως επί το πλείστον των μικρότερων παιδιών και δεν έχει δοθεί η δέουσα προσοχή στις περιπτώσεις των κακοποιημένων εφήβων.

Ο καθηγητής Χρήστος Μουζακίτης δίδαξε σε σχολές Κοινωνικής Εργασίας αμερικανικών πανεπιστημίων, στα Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των Τ.Ε.Ι. Πάτρας και Αθήνας και στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Frederick University, στην Κύπρο, στο οποίο διητέλεσε και επιστημονικός διευθυντής. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Κακοποιημένου και Παραμελημένου Παιδιού (1986). Με πτυχίο M.S.W. στην Ψυχιατρική Κοινωνική Εργασία από το Wayne State University και διδακτορικό στην Ειδική Αγωγή από το University of Northern Colorado, στις Η.Π.Α., αρχικά εργάστηκε ως επόπτης και διευθυντής σε Υπηρεσίες εξυπηρέτησης οικογενειών και παιδιών. Για τη συμβολή του στη λειτουργία των αμερικανικών αυτών υπηρεσιών τιμήθηκε με το The Mile - High United Way Award (1967) και το βραβείο Fulbright (1975). Με πλούσια επιστημονική δραστηριότητα - ποικίλο ερευνητικό και συγγραφικό έργο, συμμετοχή σε ελληνικούς και αμερικανικούς επιστημονικούς οργανισμούς κ.λπ. - ο Χρήστος Μουζακίτης, δυναμικός και με χιούμορ, ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στους συναδέλφους και στους φοιτητές του και υπηρέτησε με αφοσίωση την εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία.²

Η πρώτη συνέντευξη με την οικογένεια που ζητά ή παραπέμπεται για βοήθεια για ένα μέλος της, και στην προκειμένη περίπτωση για ένα παιδί, απαιτεί ειδικούς χειρισμούς από τον κοινωνικό λειτουργό, με αποσαφήνιση των στόχων της οικογενειακής κοινωνικής εργασίας και των επιθυμητών αλλαγών από την πλευρά της οικογένειας, με ισότιμη

2. Βάγια, Χριστίνα. (2006). Στον συνάδελφο Χρήστο Μουζακίτη, *Κοινωνική Εργασία*, Σ.Κ.Λ.Ε., τ.81/2006, σελ. 7-8.

συμμετοχή των μελών της οικογένειας στη συνέντευξη, με προσεκτική παρατήρηση της συμπεριφοράς, των στάσεων και της αλληλεπίδρασης μεταξύ τους από τον κοινωνικό λειτουργό. Αυτά και πολλά άλλα στοιχεία που οφείλει να παρατηρεί και να λαμβάνει υπόψη του ο κοινωνικός λειτουργός κατά την πρώτη συνέντευξη με οικογένεια, παρουσιάζει στο άρθρο της η καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας Καλλιόπη Παπαϊωάννου. Όσον αφορά στην αναγκαία αξιολόγηση της πρώτης αυτής συνέντευξης από τον κοινωνικό λειτουργό, η συγγραφέας παραθέτει μια σειρά ερωτήσεων στις οποίες καλείται να απαντήσει ο κοινωνικός λειτουργός, προκειμένου να επιτύχει μια αντικειμενική εκτίμηση της πορείας της πρώτης συνέντευξης και να καθορίσει τα επόμενα βήματά του.

Η *Εκλογή*, στα πλαίσια του πλουραλισμού και της συνεργασίας που πάντα επεδίωκε με επιστήμονες συναφών κλάδων, δημοσίευσε το ενδιαφέρον άρθρο της ιστορικού Μαρίας Κορασίδου για την παιδική ηλικία στην Αθήνα του 19ου αιώνα. Η συγγραφέας, που είναι σήμερα επίκουρος καθηγήτρια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και έχει ειδικευθεί σε θέματα κοινωνικής Ιστορίας, μέσα από ενδελεχή βιβλιογραφική διερεύνηση παρουσιάζει την εποχή όπου το ενδιαφέρον για την παιδική ηλικία κατ' αρχήν των ιατρών και εν συνεχεία των οικογενειών της αστικής τάξης αρχίζει να αναπτύσσεται με στόχο να περιορισθούν οι αιτίες της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας. Ενθαρρύνεται ο μητρικός θηλασμός στον αγώνα για την καταπολέμηση των παιδικών ασθενειών και τονίζεται η ευθύνη των μητέρων στη διασφάλιση της υγείας των παιδιών τους. Αυτό οδηγεί στην ενίσχυση του δεσμού μητέρας-παιδιού και στην αναβάθμιση του ρόλου της γυναίκας ως μητέρας με παιδαγωγικά καθήκοντα και ως "φύλακα-αγγέλου" του σπιτιού.

Η Συντακτική Επιτροπή